

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/492/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

212/2014. számú (IX. 18.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ törvényes képviselője útján 2013. július 3-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. szeptember 18-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K. Rendőrség – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos törvényes képviselője útján, 2013. július 3-án írásban terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2013. június 25-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában elmondta, hogy 2013. június 25-én 13 órakor, az O-on lévő bankból jött ki, amikor a banktól kb. 5-10 méterre egy demonstráló tömegben intézkedő rendőrök könyökkel mellbe vágták. Az ütéstől a helyszínen megsédült és sírva panaszkodott édesanyjának, hogy nem érzi a bal karját. A panaszos édesanyja ekkor szólt az egyik ott lévő rendőrnek, hogy a panaszos rosszul van. A rendőr a helyszínre mentőt hívott.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos törvényes képviselője a beadványban elmondta, hogy felháborítónak tartja, hogy a helyszínen lévő rendőrök se gyereket, se nőt nem kímélve, akit csak értek gumibottal, kézzel ütöttek. Sosem gondolta volna, hogy ebben az országban ilyen létezik.

Így erre tekintettel kéri a Testület eljárást, és azt is, hogy a felelősökkel szemben lépjen fel, hogy a jövőben többet ne történhessen meg ilyesmi.

2) A panaszos becsatolta a mentősök által, a helyszínen készített dokumentációs lapot, amelyből kiderül, hogy 2013. június 25-én 13 óra 5 perckor érkezett bejelentés, a mentősök pedig az alapján 13 óra 15 perckor értek ki, és 13 óra 30 perckor távoztak onnan.

A panaszos fájlalta bal kulcscsontját. A mentőorvos sérülést nem állapított meg a panaszosnál, a nyak fájdalmát jelölték a dokumentációs lapon. A panaszos elmondása szerint könyökkel bal kulcscsontján megütötték (állítólag egy rendőr), eszméletét nem veszítette el, földön ülve várt, bal karját fájlalja. Gyógyszeres kezelésre nincs szükség. Az anamnézis szerint a kar mozgásai teljesek, enyhe duzzanat látható a kulcscsont felett, de fájdalmat nem jelez a panaszos. Külsérelmi nyom nem látható a panaszoson. Javasolt a pihentetés, további ellátását a sérülése nem igényel.

II.

A)

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereste a K. Rendőrséget. A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A K. Rendőrség parancsnoka 2013. november 9-ei átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2013. június 25-én a rendezvénybiztosítási feladatot ellátó négy bevetési csoportot N. I. r. őrnagy irányította. A bevetési csoportok négy magánszemély, valamint a Magyar Autonóm Néppárt nevében bejelentett, de a devizahitelezés károsultjai érdekében tartott figyelemfelhívó vonulások demonstráció rendőri biztosításában vettek részt. 12 óra 53 perckor Bank előtt a tömegből egy résztvevő kivált, a bankhoz futott és a nála lévő kézi permetező készülékkel a bank üvegablakait két helyen ismeretlen eredetű rózsaszín festékkel lefújta. A jogellenes magatartást elkövető férfit, aki a demonstráció résztvevői közé visszafutott – a biztosítás helyszíni parancsnokának utasítására – a H-1321-es bevetési csoport tagjai elfogták a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, valamint az elfogott személy ruházatának átvizsgálásra került sor az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján. A rendőri intézkedés foganatosítása során az elkövető ellenszegülésének megtörése érdekében vele szemben az intézkedő rendőrök testi kényszert és bilincset alkalmaztak az Rtv. 47. § és 48. § d) pontja alapján.

A demonstráció résztvevői nagyobb részben az úttesten, kisebb részben a járdán álltak. A rendőri intézkedésre az úttesten került sor, ezért a demonstrálókön kívül más személyek, járókelők esetében nem állt fenn a sérülés lehetősége. A rendőri intézkedés során egy fő került elfogásra, akinek egészségügyi panaszait a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban:

BRFK) kerületi Rendőrkapitányságra történő előállítását követően az Országos Baleseti Intézetben vizsgálták meg.

A panaszos sérülése keletkezésének pontos körülményeit a parancsnok egyértelműen nem tudta megállapítani. A fenti jogellenes cselekményt elkövető személy elfogásakor az intézkedés biztosítását végrehajtó rendőröket a demonstráció felháborodott résztvevői körülvtették, testi közelségükkel, esetenként az elfogott személybe kapaszkodva igyekeztek megakadályozni az elfogást. Ebben a helyzetben a sérülést ugyanúgy okozhatta a mellette elfutó rendőr, vagy a demonstráló tömegből más személy is. A panaszos és édesanyja a rendezvény résztvevői voltak, a demonstráló tömegben zászlót tartva közlekedtek a vonulások rendezvény kezdetétől.

A menet elhaladását követően a végbiztosításban részt vevő M. F. r. zls. és D. D. r. őrm. a észlelték a járdán ülő, síró panaszost, valamint mellette az édesanyját. A rendőrök odalépve megkérdezték, hogy mi történt a gyermekkel. A panaszos anyja elmondta, hogy a fentiekben említett személy elfogásakor a mellettük elszaladó rendőrök egyike a panaszost – aki a körülöttük álló tömeg miatt nem tudott az útból félreállni – feltehetően könyökkel mellbe ütötte. A panaszos anyja kérte a rendőröket, hogy a fia nehezen lélegzik és mellkasi panaszaira tekintettel hívjanak mentőt.

A sérült panaszoshoz a mentők értesítését 13 órakor kérte az intézkedő rendőr a biztosítás parancsnokán keresztül. A mentő 13 óra 15 perckor érkezett meg. A mentőorvos megvizsgálta a helyszínen a panaszost, aki a vizsgálat során megállapította, hogy a mellkasát ért külső ráhatás feltehetően ideget talált el, a sérülés további ellátást nem igényelt. A mentő 13 óra 30 perckor a helyszínt elhagyta.

Az intézkedés során a panaszos anyja az intézkedő rendőrökkel panaszként olyan állítást nem közölt, hogy azt látta volna, hogy a foganatosított rendőri intézkedés során „az ott lévő rendőrök se gyereket, se nőt nem kímélve, akit csak értek gumibottal, kézzel ütöttek”. Ezen állítás a panaszos anyja részéről – M. F. r. zls. jelenlétében – sem a demonstráció többi résztvevője, sem pedig a kikerülő mentősök felé nem hangzott el.

A parancsnoki kivizsgálás során megállapították, hogy a panaszos anyjának állítása nem felel meg a valóságnak. Ezt a demonstrációt a rendőri biztosításról készült jelentések, illetve a biztosításról, valamint a jogellenes cselekményt elkövető személy elfogásáról készült, különböző internetes oldalakon látható videofelvételek sem támasztják alá. A rendőrség által készített videofelvételeket, az Rtv. 42. § (7) bekezdés b) pontja alapján törölték.

A mentő a távozását követően a biztonsági intézkedést foganatosító rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, (3) és (6) bekezdések alapján igazoltatták a panaszos anyját, aki a panaszos személyes adatairól is nyilatkozott. A biztonsági intézkedés végrehajtásáról készült jelentéshez rögzítették a személyes adatokat. Az intézkedés végén az Rtv. 92. §-ában foglaltak szerint a panaszjogról tájékoztatták a panaszos törvényes képviselőjét, a helyszínen a biztonsági intézkedéssel és a panaszos sérülését eredményező eseménnyel kapcsolatban nem jelezte panasztételi szándékát. Annak a lehetőségét a panaszos anyja sem tartotta kizártnak, hogy az ütés nem célirányosan, hanem véletlenül történt. Az intézkedést követően a panaszos és édesanyja a vonuláshoz való csatlakozás szándékával tovább indult a B. tér irányába.

A parancsnok tájékoztatta a Testületet, hogy a rendőrség részéről készített felvételeket az Rtv. 42. § (7) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítették, így nem tudta a parancsnok a Testületnek megküldeni a felvételeket.

2) A K. Rendőrség megküldte a biztonsági intézkedés végrehajtásáról készült rendőri jelentést, amely szerint 2013. június 25-én, 13 óra 15 perckor a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pont szerint igazoltatást és az Rtv. 37. § szerinti biztonsági intézkedést hajtottak végre. A panaszos személyes szabadságát nem korlátozták, vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a rendőr jelenti, hogy a fenti napon és időben rendezvény biztosítási feladatot látott el. A biztosítási feladat ellátása során a demonstrálókat kísérte, amikor észlelte, hogy egy kisfiú (panaszos) az út szélén sír és fájjalja a mellkasát. Rendőri kérdésre a panaszos édesanyja elmondta, hogy a panaszossal a demonstráló tömegben sétáltak, amikor a K. Rendőrség tagjai egy fő rendbontót kiemeltek a tömegből. Amikor elszaladtak a panaszos mellett, valószínűleg az őt körülvevő tömeg miatt nem tudott félreállni, így az egyik futó rendőr könyökének ütközhetett. A rendőr erről értesítette az eseményeket az egyik bevetési egységnek, aki továbbította a híreket és végül mentőt hívtak a 13 órakor a helyszínre. A mentő 13 óra 15 perckor érkezett ki a helyszínre. A mentőorvos megvizsgálta a panaszost és úgy nyilatkozott a panaszos sérüléseiről, hogy a kulcsfont alatti ideg ütődött meg, amely pár percig erősen fáj, de pihentetésen kívül semmilyen orvosi ellátást nem igényel a panaszos. A mentősök 13 óra 30 perckor elhagyták a helyszínt. Mivel további rendőri intézkedésre nem volt szükség a rendőr 13 óra 40 perckor elhagyta a helyszínt.

Az intézkedésről kép-és hangfelvétel nem készült, az intézkedés végén a panaszos édesanyját tájékoztatta a panasztételi jogáról, aki úgy nyilatkozott, hogy nem kíván a helyszínen panasszal élni.

A panaszost 13 óra 15 perckor átadták a mentőorvosnak, a biztonsági intézkedés oka a kapott diagnózis után, 13 óra 40 perckor megszűnt.

3) A biztonsági intézkedés végrehajtását kivizsgáló parancsnoki vélemény és kivizsgálás a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatást és az Rtv. 37. § szerinti biztonsági intézkedést jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak találta.

4) K. A. r. őrnagy 2013. november 14-én tette meg az intézkedésről készült rendőri jelentését, amelyből az alábbiak állapíthatók meg.

A jelentés nagy része megegyezik a parancsnoki átiratban közöltekkel, így a Testület jelen pontban csak az új, érdemi információkat ismerteti.

A demonstráló menet elhaladását követően a végbiztosításban résztvevő M. F. r. zls. és D. D. r. őrm. észlelték, hogy a panaszos az út szélén ül, sír, mellette pedig az édesanyja ül. A rendőrök odamentek hozzájuk és megkérdezték, hogy mi történt a panaszossal. A panaszos édesanyja elmondta, hogy a fenti, rendbontó személy elfogásakor a mellettük elszaladó rendőrök egyike a fiát – aki a körülöttük álló tömeg miatt nem tudott az útból félreállni – feltehetően könyökkel mellbe ütötte. Az ütés következtében a panaszos nehezen lélegzik és a

mellkasát fájlalja. A panaszos anyja kérte a rendőröket, hogy hívjanak mentőt, amely kérésnek M. F. r. zls. haladéktalanul eleget tett: az eseményt jelentette N. I. r. őrnagynak, aki a biztosítás helyszíni parancsnokának, L. L. r. szds-nak a közreműködésével 13 órakor mentőt kért a helyszínre.

A körülmények tisztázásakor a panaszos anyja a rendőrök kérdésére elmondta, hogy a fiával a demonstrációban részt vettek, együtt haladtak a menettel. Az állítását az is alátámasztotta, hogy volt nála egy zászló, valamint továbbá az is, hogy – M. F. r. zls. elmondása szerint – többször vitatkozni kezdett a körülötte állókkal abban a kérdésben, hogy ilyen korú gyermeknek részt kell-e vennie egy tüntetésen. A panaszos anyja azt is elmondta, hogy nem látta pontosan, hogy ki ütötte meg a fiát, nem tudott azonosítószámot leolvasni.

A jelentés még azt az új információt tartalmazza a parancsnoki átiratban közöltekhez képest, hogy a panaszos anyja a helyszínen csak azt tette szövé, hogy a mentő az értesítéshez képest túl későn (12-15 perc elteltével) jelent meg a helyszínen.

5) M. F. r. zls. 2013. november 14-én tette meg az intézkedés a jelentését, amely szerint a panaszos törvényes képviselőjét teljes körűen tájékoztatta az intézkedéssel szembeni panasztételi jogáról, panasszal a helyszínen nem kívánt élni. Azt is meg kívánja jegyezni, hogy az intézkedés időtartama alatt nem nyilatkozott arról sem, hogy a rendezvényt biztosító rendőrök bármely más résztvevőt bántalmaztak volna. Rendőri kérdésre elmondta továbbá, hogy nem tartotta kizártnak, hogy a fiát az ütés véletlenül is érhesse.

R. zls. megjegyezte kiegészítő jelentése végén, hogy a panaszos és édesanyja együtt vett részt a demonstráción, ezt a tényt az anya a rendőrrel szóban, személyesen is közölte még a helyszínen. Az intézkedést követően azt is elmondta, hogy továbbindulnak a fiával a tömeg után, hiszen ismételten csatlakozni kívánnak a demonstrálókhoz.

B)

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereste a BRFK-t. A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK főkapitány-helyettese a panaszos beadványára reagáló, 2013. november 14-ei átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2013. június 25-én több magánszemély és szervezet is bejelentett a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényt a főváros közterületeire.

A tömegén kívül tartózkodó személyeket, járókelőket az intézkedés során nem érhesse sérülés. A rendőri intézkedésre az úttesten került sor, ahol a demonstráción résztvevő személyeken kívül más személy nem tartózkodott. A tömeg melletti úttesten, illetve a járdán nem történt olyan rendőri intézkedés, ami a tömegén kívül tartózkodó személyek testi épségét veszélyeztethette volna.

Az intézkedés során sérülést elszenvedő panaszos édesanyja a biztonsági intézkedést végrehajtó járőröknek még a helyszínen elmondta, hogy a gyermekével a demonstráló

tömegben sétált és ott ütközött össze egy futó rendőrrel a gyermeke, aki nem tudott elugrani az őt körülvevő tömeg miatt a rendőr elől.

A parancsnoki kivizsgálás során nem sikerült azt tisztázni, hogy ki volt az a rendőr, aki a kiskorú panaszossal, futás közben összeütközött. A folyamatban lévő intézkedés, amely során a kiskorú gyermek megsérült nem vele szemben zajlott.

A mentőszolgálat értesítését nem a panaszos édesanyja kérte. A biztonsági intézkedést fogantató rendőr észlelt egy, az úttest szélén síró kisfiút, aki fájlalta a mellkasát. A biztonsági intézkedést fogantató járőr kérdésére a vele ott tartózkodó édesanyja mondta el, hogy a fia mellett elszaladó rendőrök közül az egyik könyöke a fiának ütközött. A biztonsági intézkedést fogantató rendőr a biztosítás parancsnokán keresztül, 2013. június 25-én, 13 órakor intézkedett mentő gépkocsi helyszínre irányítása iránt.

A főkapitány-helyettes elmondta, hogy sem az esettel kapcsolatban készített jelentésekből, sem az internetre feltöltött videofelvételből nem állapítható meg, hogy a biztosítási feladatot ellátó rendőrök bárkit gumibottal, vagy kézzel megütöttek volna.

A vizsgált eseménnyel összefüggésben a panaszos édesanyjával szemben rendőri intézkedésre nem került sor.

2) K. R. r. százados 2013. június 27-én jelentette, hogy Sz. J. által elektronikus úton az országos rendőrfőkapitánynak megküldött bejelentés, valamint a Facebook internetes közösségi oldalon szereplő bejegyzés kapcsán a 2013. június 25-én végrehajtott rendőri biztosítás során fogantató rendőri intézkedést kivizsgálta és az alábbi megállapításokat tette, amely a panaszügy szempontjából relevanciával bír.

A demonstráció során a tömeg megállt a Bank előtt, és egy férfi a tömegből kiválva a bank külső kirakatüvegét festékszóró flakon alkalmazásával megrongálta. A cselekményt elkövető férfi a rendőri intézkedés megkezdése előtt visszaszaladt és elvegyült a tömegben. A jogsértő cselekmény végrehajtásáról képfelvételt készítettek. A tömeg ezután néhány perces kiabálását követően megindult az O. tér irányába. A rendőri biztosítás parancsnoka az O. téren található kereskedelmi bankok elé további biztosító szolgálatot szervezett. A tömeg az O. téren ismételt megállt és a korábbi jogsértő cselekményt elkövető személy a téren található Bank fiókjának külső kirakatüvegét is festékszóró alkalmazásával megrongálta, majd visszaindult a tömegbe. A cselekményt észlelve a biztosító szolgálatra vezényelt hivatásos állományú rendőrök az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bűncselekmény elkövető személyt a tömegben elfogták.

A K. Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály II. XIII. Bevetési Osztály beosztottai által készített biztonsági intézkedés végrehajtásáról szóló rendőri jelentés szerint a észlelték, hogy a panaszos az úttest szélén sír és a mellkasát fájlalja. A panaszos édesanyja is a helyszínen tartózkodott, aki elmondta, hogy a tömeggel sétáltak a T. körúton, amikor a tömegben a jogsértő cselekményt elkövető személy elfogása iránt intézkedő rendőrök egyikének könyökéhez ütközött a panaszos. A helyszínen intézkedést fogantató K. Rendőrség munkatársai a BRFK Csapatszolgálati Törzsén keresztül 13 órakor mentőt kérte. A helyszínre kiérkező mentőorvos a helyszínen megvizsgálta a panaszost és megállapította, hogy a panaszos felületi sérülést nem szenvedett, megállapítása szerint a panaszosnak a

kulcscsont alatti idege ütődött meg, amely néhány percig erős fájdalommal járt, de pihentetésen kívül orvosi ellátást nem igényel. A mentőszolgálat által megküldött mentési dokumentációs lap hiteles másolata szerint a panaszoson külsérelmi nyom nem volt fellelhető, a javasolt terápia pedig pihentetés.

L. L. r. százados a jogsértő cselekményt elkövető személy elfogásakor a tömegbe futott, de annak során, majd azt követően sem tapasztalta azt, hogy a személy elfogása során bárki is megsérült volna a tömegben. Az elfogás végrehajtását követően a K. Rendőrség egyik munkatársa jelentette részére, hogy a tömegben egy sérült kisfiú tartózkodik. A Csapatszolgálati Törzsön keresztül L. L. r. százados mentőegységet igényelt, majd ezután – mivel a tömeg elindult – a vonulókkal együtt elhagyta a helyszínt.

2013. június 27-én a Facebook internetes közösségi portálon az alábbi szöveg jelent meg: „Osszátok: 2013. június 25-én a 24507 számú rendőr fejberúgott egy 10 év körüli kisgyermeket.” A keletkezett iratok alapján K. R. r. százados megvizsgálta L. L. r. százados szerepét a panaszos sérelmére elkövetett cselekménnyel összefüggésben, amely szerint L. L. r. százados tevékenysége, amely szerint mentőt hívott a panaszos ellátására megfelelt az Rtv. 2. § (1) bekezdésében meghatározott rendőri kötelezettségnek, annak eleget téve járt el. Megállapítása szerint az Rtv. 37. § b) pontja alapján fogatosított biztonsági intézkedés jog- és szakszerű volt.

A panaszossal szemben fogatosított biztonsági intézkedésről szóló rendőri jelentésben megfogalmazottak szerint a panaszos az egyik futó rendőr könyökének ütközött. Az OMSZ mentési dokumentációs lapján rögzítettek értelmében a panaszos elmondása szerint könyökkel a bal kulcscsontjára ütöttek. L. L. r. százados által készített rendőri jelentésben foglaltak szerint kizárólag a jogsértő cselekményt elkövető személy személyi szabadságának korlátozását követően jutott a tudomására, hogy egy személy megsérült a tömegben. Tekintettel arra, hogy N. I. r. őrnagy által készített jelentés szerint L. L. r. százados a biztosítás során, folyamatosan látó-és hallótávolságon belül együtt mozgott N. I. r. őrnaggal, így nem állapítható meg a r. őrnagy jelentése alapján annak ténye, hogy L. L. r. százados a biztosítási feladatai során bárkit bántalmazott volna.

Az összes rendelkezésre álló irat alapján – különös figyelemmel a mentési dokumentációs lapra – minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszost a rendőri intézkedés során nem rúgták fejbe. A keletkezett dokumentációk alapján mindösszesen megállapítható, hogy a vizsgált eseménnyel összefüggésben bűncselekmény elkövetése nem merült fel. A K. Rendőrség 29022/40711/2013. id. számon iktatott jelentés 2. oldalának 2. bekezdésében foglaltak alapján az „Édesanya szerint, az elfogás végrehajtása során az egyik futó rendőr könyökének ütközött a fia válla.”. Az édesanya nyilatkozata alapján egyértelműen kizárható a fia (panaszos) ellen irányuló, esetleges szándékos elkövetés.

3) A BRFK Rendészeti Szervek Biztosítási Osztály nevében L. L. r. százados, 2013. június 25-én tett jelentést a rendőri biztosításról, amelyből - a panaszügy szempontjából - az alábbi releváns információk állapíthatók meg.

Egy kiskorú személlyel (panaszos) szemben biztonsági intézkedésre került sor az O-nál, aki rosszul lett panaszolt. Őt a helyszínre kiérkező mentő megvizsgálta, sérülést nem állapított meg, a helyszínről nem szállította el a mentő őt. A panaszossal szemben biztonsági

intézkedést hajtottak végre, aki az O-nál történt intézkedés közben lett rosszul. A hozzá kiérkező mentő sérülést nem állapított meg nála, pihentetésen kívül egyéb gyógymódot nem javasolt. A helyszínen tartózkodott a panaszos törvényes képviselője is, aki az édesanyja.

4) L. L. r. százados 2013. június 27-ei rendőri biztosításról szóló jelentésében elmondta, hogy a jogsértő cselekményt elkövető személy elfogásának megkísérlése során ő is az elkövető után szaladt be a tömeg közé, valamint ezután az intézkedés során is ott tartózkodott. Az elfogás, valamint az előállítás foganatosítása alatt több alkalommal kiment a tömeg szélére, hogy a beosztott rendőri erő parancsnokával tudjon beszélni, valamint a Törzs felé rádióan tudjon jelenteni a történetekről. Ezután visszament megint a tömegbe, hogy az előállítás végrehajtásában segítsen az intézkedő kollégáknak.

Az előállítás során sem a tömegben, sem a tömeg szélén való tartózkodásának ideje alatt nem észlelte, hogy bárki megsérült volna a tüntetők, illetve a rendőrök közül. Az előállítás végrehajtását követően jelezte neki az egyik beosztott rendőri állomány, hogy egy ember egészségügyi ellátásra szorul. Odament az egészségügyi ellátásra szoruló személyhez, ahol tapasztalta, hogy egy kiskorú fiúról van szó (panaszos), aki rosszullette panaszkodott. Hozzá soron kívül mentőt kért a Törzsen keresztül. Ezután tekintettel arra, hogy a menet tovább haladt, L. L. r. százados is a menettel ment és folytatta parancsnoki tevékenységét a rendőri biztosítással kapcsolatban. Később, a beosztott K. Rendőrség erőinek parancsnoka jelezte felé, hogy a panaszoshoz megérkezett a mentő, megvizsgálta, rajta sérülést nem tapasztalt, a helyszínről nem szállította el, hanem útjára bocsátotta.

5) H. K. r. őrnagy 2013. június 25-én tette meg részletes jelentését az adott napra bejelentett rendezvények rendőri biztosításáról.

A jelentés szerint 2013. június 25-én, 13 órakor egy fővel szemben került sor biztonsági intézkedésre az O-nál, aki rosszullette panaszkodott. A helyszínre kiérkező mentő őt megvizsgálta, sérülést nem állapított meg nála, így a helyszínről nem szállította el.

6) N. I. r. őrnagy 2013. június 27-ei jelentésben arról számolt be, hogy 13 órakor mentőt kért az O. területére, mivel ott egy kiskorú személlyel szemben biztonsági intézkedés vált szükségessé, mert állítása szerint az elfogás végrehajtása során sérülést szenvedett és rosszullettét panaszolta. A helyszínen tartózkodó édesanyja szerint az elfogás végrehajtása során az egyik futó rendőr könyökének ütközött a fia válla. A fiút (panaszost) a törvényes képviselője jelenlétében vizsgálta meg a helyszínre kiérkező mentő. A mentőorvos nála sérülést nem állapított meg, a helyszínről ezért nem is szállította el.

7) A BRFK megküldte a rendezvény folyamán közölt rádió beszélgetéseket, amely szerint 13 órakor mentőt kért az O-ra, mert egy ember rosszul lett. Az állítását pontosítva megjelölte, hogy tulajdonképpen egy gyermekről van szó, aki 12 éves és a mellkasát fájlalja, szédül.

Később 13 óra 34 perckor jelenti, hogy a kért mentő megérkezett a helyszínre, a kisfiút megvizsgálták, állapota további vizsgálatot nem igényel. A biztonsági intézkedésről jelentés készül.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testületnek elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az arra jogosult személy terjesztette-e elő a panaszbeadványt.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes kiskorú, vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott nagykorú személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszthető.

A fenti jogszabályi rendelkezés alapján tehát panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek.

A rendőri intézkedés a beadvány előterjesztőjének 12 éves fiával szemben történt.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. § értelmében kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A Ptk. 12/B. § szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be. Erre tekintettel a panaszos, mivel az intézkedés pillanatában 12 éves, így cselekvőképtelennek minősül, így helyette az Rtv. 92. §-ának (3) bekezdése értelmében édesanyja – aki egyben törvényes képviselője is – jogosult volt panaszt előterjeszteni.

Így tehát Testület megállapította, hogy a beadványt az arra jogosult terjesztette elő.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, az abból levezetett testi integritáshoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület megvizsgálta a panaszossal szemben végrehajtott biztonsági intézkedést.

A panaszos elmondása szerint az édesanyjával az Erste bankból jött ki, amikor a banktól kb. 5-10 méterre egy demonstráló tömegben intézkedő rendőrök könyökkel mellbe vágták. Az ütéstől a helyszínen megsédült és sírva panaszkodott édesanyjának, hogy nem érzi a bal karját. A panaszos édesanyja ekkor szólt az egyik ott lévő rendőrnek, hogy a panaszos rosszul van. A rendőr a helyszínre mentőt hívott.

A Testület megkeresésére a BRFK és a K. Rendőrség is úgy nyilatkozott, hogy a panaszos és fia a demonstráló tömeghez tartoztak, és valószínűleg akkor sérülhetett meg a 12 éves fiú, amikor egy jogsértő személyt akartak elfogni a rendőrök. A rendőrség elmondása szerint a tömeg elvonulása után a panaszos a járdán ült édesanyja társaságában, közben sírt és fájlalta a mellkasát. Két rendőr az Rtv. 37. § (1) bekezdése szerint vele szemben biztonsági intézkedést foganatosított, amelynek során mentőt hívtak a panaszoshoz. A kiérkező mentőorvos megállapította, hogy a panaszos nem sérült, további ellátást nem igényel, így nem is szállították kórházba, pihentetés javasolt számára. Ekkor a panaszos édesanyja közölte a rendőrökkel, hogy akkor tovább mennek a demonstrálókkal és eltávoztak a helyszínről.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 37. § szerint:

„A rendőr az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;

c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;

d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról;

e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.”

A Szolgálati Szabályzat 10. §-a szabályozza a biztonsági intézkedésre vonatkozó rendelkezéseket. E szerint:

„ (1) A rendőr az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetve az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet észlelése esetén - az Rtv. 37. §-ában meghatározott intézkedések végrehajtása során - a helyszínen

a) tájékozik, azonnali elsődleges jelentést tesz, az esemény jellegétől függően a veszély elhárításában közreműködni kötelezetteket riasztja,

b) gondoskodik az életmentésről és az elsősegélynyújtásról,

c) intézkedik a vagyonmentésre és a további károk megelőzésére,

d) jelentést tesz, szükség esetén újabb erőket és eszközöket igényel, valamint javaslatot tesz további intézkedések megtételére,

e) intézkedik a bűncselekmények megelőzésére és a veszélyhelyzettel összefüggő bűncselekmények felderítésére,

f) tájékoztatást ad a szolgálati előjáró utasítása szerint, valamint

g) intézkedik a közrendet zavaró cselekmények megszüntetésére, az illetéktelenek távoltartására, a közúti forgalom esetleges elterelésére, szükség esetén a személyek elszállítására, az állatok elterelésére.

(2) Biztonsági intézkedés keretében terület lezárására kell intézkedni

a) természeti vagy ipari katasztrófa, valamint annak veszélye esetén,

b) tüzeset, műszaki mentés helyszínén,

c) bűncselekmény, közlekedési és egyéb baleset esetén,

d) súlyos fertőző betegség, talált sugárzó anyag, robbanóanyag, robbantással történő fenyegetés esetén, valamint

e) terrortámadás veszélye vagy terrorcselekmény esetén.

Annak ellenére, hogy ellentmondás van a tekintetben a panaszos és a rendőrség állítása között, hogy a rendőrök mentek-e oda a panaszoshoz, vagy a panaszos édesanyja szólította őket meg, mégis megállapítható, hogy a panaszos sírt és fájlalta mellkasát, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett az Rtv. 37. §-a alapján, hiszen sérülésről tájékoztatták a rendőröket, amely ellátása, megvizsgálása érdekében a helyszínre mentőt hívtak. A helyszínre pár per elteltével megérkezett a mentőgépjármű, a mentő orvos megvizsgálta a panaszost és megállapította, hogy nem indokolt a kórházba szállítása.

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a rendőrök az Rtv. 37. §-a alapján kellő jogszabályi felhatalmazás alapján intézkedtek a panaszossal szemben és mindent megtettek annak érdekében, hogy a panaszos esetleges sérüléseit ellássák, megvizsgálják. Így erre figyelemmel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a biztonsági intézkedés kapcsán.

2) A panaszos törvényes képviselője sérelmezte, a rendőrök az intézkedés napján tanúsított magatartását, hiszen az túlzottan erőszakos volt, így ennek következtében bántalmazták a 12 panaszost. Elmondása szerint éppen egy bankból jött ki, amikor a bank előtt demonstráló tömegben intézkedő rendőr könyökkel mellbe vágta a fiát, aki a helyszínen megszédült és sírva panaszkodott, hogy nem érzi a bal karját.

Testület így azt vizsgálta, hogy a panaszossal szemben a sérelmezett események során a rendőrök alkalmaztak-e jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszakot.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetében kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbjét nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozatára támaszkodhatott. A Testület rendelkezésére álló rendőrségi jelentések, átiratok, sőt még a panaszosi nyilatkozat egyike sem tartalmazza azt, hogy a panaszos sérülést szenvedett volna. A becsatolt mentési dokumentációs lap tanúsága szerint a panaszos kulcsesontja alatti ideget érthette az ütés, amely hirtelen fellépő, nagy fájdalommal jár, így emiatt érezhetett fájdalmat, de egyébiránt külsérelmi nyom nem volt a panaszoson, nem vesztette el eszméletét, nem szédült, így kórházba szállítása nem volt indokolt. Az őt ellátó mentőápoló pihentetést javasolt. Emellett a panaszos nem csatolt semmiféle látletet arról, hogy keletkezett-e sérülése az intézkedés során.

A panaszos a Testület kifejezett kérésére nem tárta fel a tényállást részletesen, így nem nyilatkozott arról, hogy az őt megütő rendőr szándékosan alkalmazott vele szemben felhatalmazáson túli erőszakot, avagy csupán a fentebb megjelölt jogsértő személy elfogása közben, ahogy a személy után futott, akkor nekiütközött a panaszosnak, tekintettel arra, hogy nagyszámú tömeg halmozódott fel a helyszínen, így alig volt hely a mozgásra. A panaszos szintén nem csatolt semmiféle látletet arról, hogy keletkezett-e sérülés, sőt a beadványában azt határozta meg, hogy a bal karja fáj, közben pedig a mentőszolgálat által kiállított dokumentáció és a rendőrség által megküldött iratok mindegyike is egybehangzóan tartalmazza, hogy a rendőr valószínűleg mozgás közben a könyökével mellkason ütötte a panaszost. A Testület kifejezetten megkérte a panaszost arra, hogy a tényállás minél pontosabb rekonstruálása érdekében tájékoztassa arról a Testület, hogy pontosan milyen körülmények között került interakcióba a rendőrrel, amely kérésnek a panaszos nem tett eleget.

Így erre tekintettel a Testület az egyes tényállási elemek tekintetében a rendőrség által egybehangzóan, többször elmondott történeti tényállásra támaszkodott a felhatalmazáson túli erőszak vizsgálatának a kapcsán, így a panaszos és édesanyja a helyszínen tartott demonstráción vettek részt, amikor egy személy hirtelen, ismételten, kézi permetező segítségével befújta festékkel a közeli bank külső kirakatát, így ez a magatartás intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrök oldalán, hiszen a demonstráció békés lebonyolítása érdekében indokolt volt a jogsértő cselekményt elkövető személy tömegből történő kiemelése, elfogása, majd későbbi előállítás. Az elfogás foganatosítása során a rendőrök a személy irányába szaladtak. A tömeg a személyt azért, hogy „megmentse” a rendőröktől szintén egy emberként a jogsértő személy irányába indult, így kisebb tumultus alakulhatott ki a helyszínen. A panaszos és édesanyja ezen csoportosulás közelében tartózkodhatott, amikor valaki mellkason lökte/ütötte a panaszost. A kialakult, intézkedést sürgető helyzet tekintetben

vélelmezhető, hogy a szóban forgó ütés/lökés nem szándékolt volt. A Testület a panaszost e tekintetben is megkereste, hogy érdemben nyilatkozzon, hogy a rendőri magatartás természetét tekintve milyen volt, szándékos lehetett-e az ütés, vagy véletlen talán. A panaszos ezen Testületi kérdésre sem válaszolt.

A Testület azt is megjegyzi, hogy ha a panaszos és fia nem a demonstrálókhoz tartozott volna, akkor eltávoztak volna rögtön a helyszínről és a panaszos anyja mentőt hív fiához, ám nem így történt. A síró panaszost meglátva a rendőrök vele szemben biztonsági intézkedést foganatosítottak, amelynek keretében mentőt hívtak a helyszínre. A Testület azt is megjegyzi, hogy miután a panaszost a mentőorvos ellátta és megállapította, hogy sérülésmentes, akkor tovább vonultak a demonstráló tömeggel. A panaszos szintén, a Testület kifejezett kérdésére nem reagált a tekintetben, hogy ezután merre ment édesanyjával, így a Testület ezen tény tekintetében is kénytelen volt a rendőrség által elmondottakra építeni.

A Testület jelen ponton azt is megkérdőjelezi, hogy egy 12 éves egy ilyen volumenű demonstrációban, a tömeg gócpontjában miért tartózkodott. A panaszos ezen körülményre szintén nem reagált annak ellenére, hogy a Testület megkereste a tényállás pontosabb feltárása érdekében, így ezen körülményt is homály fedi.

A Testület a rendelkezésre álló dokumentumok kapcsán tényként kezelte, hogy a panaszossal szemben biztonsági intézkedést és igazolást hajtottak végre a rendőrök, így vele szemben egyéb intézkedésre nem került sor. A panaszos törvényes képviselője tekintetében függetlenül attól a ténytől, hogy mint demonstrálók vettek részt a rendezvényen elvárható lett volna, hogy egy 12 éves személyt a tömegtől távol tartson, hiszen köztudottan a fentebbi napra meghirdetett demonstráción nagyszámú személy vett részt, a demonstráció tárgya miatt (devizahitelezés). Az ilyen jellegű tömegmegmozdulás, tekintettel arra, hogy a devizahitelezésnek nagyszámú károsultja van természetesen velejárója az, hogy az ott megjelenők elégedetlenek, amely elégedetlenségüknek hangot is adnak. Adott esetben az indulatok, dulakodás, összeszólalkozás sem ritka az ilyen események során. Ezért a panaszos édesanyjának tudnia kellett volna, hogy nagyszámú rendőr és demonstráló lesz a helyszínen, akik akár egymással szóváltásba keveredhetnek, sőt szabálysértések és/vagy bűncselekmény elkövetésére is számítani kell az ilyen események során. Mivel ilyen jogellenes cselekmények előfordulnak az ilyen megmozdulások során, ezért a panaszos édesanyja joggal számíthatott arra, hogy rendőri intézkedésre is sor kerül, amelyet a tömeg nem szívlel, így dulakodás, kiabálás, lökdösődés alakulhat ki. Az ilyen jellegű cselekményeknek pedig a legkiszolgáltatottabb elszenvedői a gyermekek lehetnek így ők az ilyen események kapcsán fokozottan veszélyeztetettek, hiszen önmagukat a felnőttekkel szemben testi erővel megvédeni nem tudják, a szüleik pedig a tömeg sodrása miatt távol kerülhetnek tőlük, így ők sem jelenthetnek védelmet számukra.

Így erre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos testi épséghez való joga, hiszen őt a rendőrség nem bántalmazta.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrök jogszerűen jártak el vele szemben, amikor az Rtv. 37. § alapján hozzá mentőt hívtak, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. Emellett a rendőrök nem bántalmazták a panaszost, nem alkalmaztak vele szemben felhatalmazáson túli erőszakot, így nem sérült a panaszos testi épséghez való alapvető joga.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET